herpy

ŻABY

Asian Painted Frog

Kaloula pulchra

Kaloula pulchra to krępa, ciemnobrązowa żaba kopiąca z Azji Południowej i Południowo-Wschodniej, z dwoma jasnymi pasami wzdłuż grzbietu. Przestraszona nadyma się jak balon, a w porze suchej zakopuje się tyłem w ziemi i czeka na deszcz. Jest odporna, wymaga tylko umiarkowanej wielkości terrarium i żywi się zwykłymi owadami karmowymi.

Rodzina: Microhylidae

Słabe toksyny skórne

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**5-8 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Sawanna i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Początkujący**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 60 × 60 cm** D × S × W dla 3 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**22-27 °C**
Temperatura w nocy	**18-21 °C**
Wilgotność	**60-80%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Opcjonalne**
Zimowanie	**12-16 °C** 4-6 tygodni
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo, w parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Liczba jaj w zniesieniu	**1 000**
Czas do wyklucia	**1 dni** przy 24-25 °C
Okres larwalny	**14-28 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Kaloula pulchra to średniej wielkości, zwarta żaba o trójkątnym ciele, krótkim, zaokrąglonym pysku i krótkich kończynach. Grzbiet jest ciemnobrązowy, a po bokach biegną dwa szerokie, obrzeżone na czarno pasy w kolorach od miedzianobrązowego i kremowożółtego po łososiowy. Brzuch jest kremowy do szarobiałego. Samce mają ciemne, szarawe do czarnego gardło, natomiast gardło samicy jest jasne jak reszta spodu ciała. Poza tym płcie są do siebie bardzo podobne.

Osiąga 5-8 cm długości od pyska do kloaki; samce mierzą zwykle 5-7 cm, a samice są nieco większe. Kończyny są przystosowane do wspinania się i kopania, a nie do długich skoków. Na tylnych stopach znajduje się twardy guzek w kształcie łopatki, którym żaba zakopuje się tyłem w zaskakującym tempie. Gatunek należy do rodziny Microhylidae, a stosunkowo mała głowa i mały pysk ograniczają wielkość ofiar, jakie może zjeść. W nowszych importach pojawiły się albinosy.

Gatunek został opisany w 1831 roku przez Johna Edwarda Graya, a *pulchra* oznacza po łacinie piękna. Populacja ze Sri Lanki jest dziś odrębnym gatunkiem, *Uperodon taprobanicus*, a forma z północnego Wietnamu bywa uznawana za osobny gatunek, *Kaloula macrocephala*. Forma z Hajnanu była opisywana jako podgatunek *K. p. hainana*.

W razie zagrożenia *K. pulchra* napełnia płuca powietrzem i nadyma się, przez co wygląda na znacznie większą, a także wydziela białą, lepką wydzielinę skórną. Wydzielina ma odrażający smak, ale nie jest toksyczna dla drapieżników; zawiera jednak substancje, które mogą rozrywać czerwone krwinki. Toksyczność skóry uznaje się więc za łagodną. Nie udokumentowano, jak silnie wydzielina działa na człowieka, dlatego po kontakcie myj ręce i trzymaj je z dala od oczu, ust i ran.

Występowanie i środowisko

Kaloula pulchra występuje naturalnie na dużych obszarach Azji Południowej i Południowo-Wschodniej: od północno-wschodnich Indii i Nepalu przez Bangladesz i Mjanmę po Tajlandię, Laos, Kambodżę, Wietnam i południowe Chiny, zwłaszcza Hajnan, a dalej na południe po Malezję i Indonezję. Duży zasięg przypisuje się zdolności gatunku do zakopywania się i czekania na deszcz. Nie wyjaśniono, gdzie w Indonezji przebiega granica między populacjami rodzimymi a introdukowanymi.

Gatunek został zawleczony w wiele miejsc wraz z handlem zwierzętami, statkami i materiałem szkółkarskim i zadomowił się na Tajwanie, Filipinach, Guamie, w Singapurze oraz w częściach Borneo i Celebesu. Pojedyncze osobniki obserwowano na Florydzie, w Australii i Nowej Zelandii, ale się tam nie osiedliły. Populacje introdukowane nie są zaznaczone na mapie.

> **Naturalny zasięg:** Indie, Nepal, Bangladesz, Mjanma (Birma), Tajlandia, Laos, Kambodża, Wietnam, Chiny, Malezja i Indonezja.

ŚRODOWISKO

Kaloula pulchra żyje na nizinach od poziomu morza do wysokości około 750 m. Występuje w lasach i na ich obrzeżach, ale szczególnie dobrze radzi sobie w otwartym, przekształconym przez człowieka krajobrazie: na polach ryżowych, gruntach rolnych, w ogrodach, rowach, na polach golfowych i podwórzach, także w środku dużych miast. W dzień kryje się pod liśćmi lub w ziemi. Wieczorem wychodzi żerować, a nawet wspina się na drzewa w poszukiwaniu termitów.

Klimat jest ciepły z wyraźną porą deszczową. W porze suchej żaba zakopuje się na kilka centymetrów w ziemi i pozostaje tam do nadejścia deszczu, ale jej narządy rozrodcze są cały czas gotowe, dzięki czemu może przystąpić do rozrodu wkrótce po ulewie. Po silnych opadach żaby pojawiają się w dużych liczbach, a samce nawołują, unosząc się na wodzie w kałużach, zalanych rowach i stawach. W Indiach dzieje się to w kwietniu i maju; gdzie indziej okres rozrodu może trwać przez cały rok.

Hodowla

TERRARIUM

Kaloula pulchra nie potrzebuje wiele miejsca. Terrarium o wymiarach 50 × 25 × 30 cm (długość × szerokość × wysokość) wystarczy jednej żabie na całe życie, a terrarium 60 × 60 × 60 cm pomieści dwa do trzech dorosłych osobników. Grupa hodowlana licząca pięć do sześciu zwierząt potrzebuje co najmniej 60 × 60 × 120 cm, a najlepiej większej powierzchni dna, ponieważ żaby kopią i żyją głównie przy ziemi, choć wspinają się też i nocą wykorzystują wysokość. Pokrywa musi szczelnie przylegać.

Najważniejsze jest podłoże. Powinno być głębokie, wilgotne, ale nie mokre, i łatwe do kopania. Mieszanka namoczonego włókna kokosowego z dodatkiem kory kompostowej i liści dobrze drenuje, a wilgotność łatwo kontrolować, co staje się ważne, jeśli chcesz rozmnażać zwierzęta. Unikaj żwiru, piasku i drobnej kory, które żaba może połknąć, oraz ziemi z perlitem lub wermikulitem. Kora korkowa, płaskie kamienie i skorupy doniczek zapewniają kryjówki i szczeliny, w które można się wcisnąć. Żywe rośliny, takie jak epipremnum i paprocie, najlepiej trzymać w doniczkach, inaczej zostaną wykopane.

Na bieżąco usuwaj martwe owady karmowe i odchody. Siatkowa pokrywa zapewnia wentylację, a szklana lub akrylowa płyta na części siatki pomaga utrzymać wilgoć.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

Kaloula pulchra toleruje szeroki zakres temperatur. W dzień powinno być 22-27 °C, a w nocy temperatura może spadać do 18-21 °C. Pojedyncze ciepłe dni czy chłodne noce nie stanowią problemu dla zdrowych zwierząt.

Jeśli brakuje ciepła, mata grzewcza sterowana termostatem może być umieszczona na boku lub tylnej ścianie, nie pod podłożem, w którym żaba kopie. Zaizoluj ją od zewnątrz płytą styropianową, ale nigdy folią, która może powodować gorące punkty i pęknięcia szkła. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym.

Do rozrodu stosuje się chłodny okres trwający cztery do sześciu tygodni, w którym temperaturę stopniowo obniża się do około 16 °C dla zwierząt z Indonezji i Malezji oraz około 12 °C dla zwierząt z Wietnamu; zob. rozmnażanie. Jest to technika hodowlana, a nie coś, czego gatunek potrzebuje na co dzień.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 60-80 %, najlepiej około 70 %. Wilgoć pochodzi głównie z wilgotnego podłoża, ale zraszaj część terrarium kilka razy w tygodniu, a codziennie, jeśli podłoże szybko wysycha. Wilgotność ma duży wpływ na aktywność: gdy rośnie, samce często zaczynają nawoływać.

Gdy jest zbyt sucho, żaba zakopuje się głęboko i znika na wiele dni. To normalne zachowanie, ale podłoże musi zawsze być wilgotne w głębi. Unikaj przesiąkniętej wodą, zastałej ziemi, która sprzyja pleśni i problemom skórnym.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Postaw w terrarium dużą, płaską i ciężką miskę z wodą, np. ceramiczną miskę dla psa, która się nie przewróci, gdy żaba kopie. Powinna być na tyle duża, by żaba mogła w niej leżeć, i na tyle płytka, by łatwo z niej wyszła po kąpieli.

Płazy wchłaniają wodę i substancje przez skórę, dlatego woda musi być wolna od chloru, chloraminy i metali ciężkich. Używaj wody z kranu odstanej przez dobę lub uzdatnionej preparatem akwarystycznym albo wody z odwróconej osmozy zremineralizowanej przeznaczonym do tego produktem. Wymieniaj wodę codziennie lub gdy jest zabrudzona.

OŚWIETLENIE I UVB

Nie udokumentowano, by *Kaloula pulchra* potrzebowała UVB. Nie jest znana żadna korzyść z jego stosowania, o ile karma jest oprószana dobrym suplementem z wapniem i D3. UVB jest więc opcjonalne.

Światło jest konieczne tylko dla żywych roślin, ale wyraźniej zaznacza rytm dobowy, co może pomóc przy rozrodzie. Używaj zwykłej świetlówki akwarystycznej lub żarówki dziennej przez około 12 godzin dziennie i zapewnij ciemne kryjówki na godziny dzienne.

Czytaj więcej: Światło i UVB Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ŻYWIENIE

W naturze *K. pulchra* żywi się głównie mrówkami i termitami, ale zjada też muchy, świerszcze, ćmy, koniki polne i dżdżownice. W terrarium chętnie przyjmuje zwykłe owady karmowe o odpowiedniej wielkości. Dorosłe osobniki mogą jeść średnie do dużych świerszcze, ale wolą większą liczbę mniejszych zwierząt: małe do średnich świerszcze, małe karaczany dubia, małe mączniki, chrząszcze mącznika, larwy barciaka, larwy jedwabnika i dżdżownice. Świerszcze mogą stanowić większość diety, z inną karmą co trzecie-czwarte karmienie. Dżdżownice można podawać nocą w małej misce, żeby nie zakopały się w podłożu.

Dorosłe dostają trzy do sześciu owadów co drugi lub trzeci dzień, młode częściej. Karm owady karmowe świeżymi owocami i warzywami, zanim je podasz. Oprószaj je dobrym suplementem witaminowo-mineralnym przy co drugim lub trzecim karmieniu dorosłych i przy każdym posiłku młodych. Żaba ma duży apetyt, więc pilnuj, by nie zrobiła się zbyt tłusta.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

K. pulchra jest spokojna, ale nie nadaje się do codziennego brania do ręki. Dotykaj żaby tylko wtedy, gdy to konieczne, np. podczas sprzątania, czystymi, wilgotnymi rękami, i umyj je potem, ponieważ wydzielina skórna może podrażniać. W dzień kryje się lub siedzi zakopana, więc zobaczysz ją dopiero po pewnym czasie od zapadnięcia ciemności, kiedy zaczyna chodzić i wspinać się.

Można ją trzymać pojedynczo, w parach lub w grupach osobników tego samego gatunku i podobnej wielkości. Samce nawołują po deszczu lub obfitym zraszaniu. Gdy żaba się nadyma i wydziela białą wydzielinę, jest to obrona, a nie agresja. Niemal wszystkie zwierzęta w handlu pochodzą z odłowu, więc dokładnie je obejrzyj przy zakupie i zapewnij nowym zwierzętom spokój przez pierwsze tygodnie.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Płeć najłatwiej rozpoznać po gardle: u samca jest ciemnoszare do czarnego, także poza okresem rozrodu, a u samicy jasne jak reszta spodu ciała. Samice są nieco większe. Wiek i masa ciała w momencie osiągnięcia dojrzałości płciowej nie są udokumentowane, więc poczekaj, aż zwierzęta będą w pełni wyrośnięte i w dobrej kondycji.

Rozmnażanie w niewoli zdarza się rzadko. Najlepiej zacząć od sześciu do dwunastu zwierząt, z dwoma samcami na każdą samicę lub trzema samcami na każde dwie samice, ponieważ rywalizacja między samcami i ich nawoływanie pobudzają samice.

GODY I KOPULACJA

Rozród wyzwala ulewny deszcz po okresie suszy i trzeba to odtworzyć w trzech etapach. Najpierw chłodny spoczynek: obniż wilgotność do 50-60 %, pozwól, by powierzchnia podłoża lekko przeschła, karm mniej i stopniowo, w ciągu dwóch do trzech tygodni, obniż temperaturę do około 16 °C (około 12 °C dla zwierząt z Wietnamu). Oświetlenie można skrócić z 12 do 8-10 godzin. Żaby się zakopują, a warunki utrzymuje się przez cztery do sześciu tygodni. Obserwuj, czy nie pojawia się wysuszenie, przebarwienia i utrata masy. Następnie w ciągu dwóch tygodni podnosi się temperaturę i wilgotność; żaby często budzą się dopiero, gdy wilgotność osiąga 85-90 %.

Potem żaby przenosi się do komory deszczowej: dużego, wysokiego terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 45 × 90 cm z fałszywym dnem, filtrem i pompą, która tłoczy wodę do rurki deszczującej, tak by deszcz przepłukiwał podłoże. Niech pada przez kilka godzin rano i wieczorem, a po kilku dniach przez całą noc. Samce zaczynają nawoływać chórem, a samice zaokrąglają się od jaj. Przez dwa do trzech tygodni karm tyle, ile zjedzą.

JAJA I KIJANKI

Na czas samego składania jaj komorę urządza się na nowo: drobny żwir wznoszący się ku bokom, 5-8 cm wody w najgłębszym miejscu, kamienie i skorupy doniczek do wychodzenia z wody, gęsta roślinność oraz liście i gałązki uwalniające garbniki. Wodę utrzymuje się w temperaturze 24-25 °C, a deszcz pada tylko przez kilka godzin wieczorem. Po dniu lub dwóch samce nawołują z lądu i unosząc się na wodzie. Gody odbywają się zwykle wcześnie rano, gdy deszcz jest wyłączony. Jeśli nic się nie dzieje, przepłucz komorę chłodniejszą wodą i wyłącz deszcz na dobę lub dwie.

Jaja są małe, czarno-białe i unoszą się na powierzchni jako cienka błonka. Zapłodnione jaja zawsze leżą czarną stroną do góry i obracają się z powrotem, gdy zostaną poruszone. Para może złożyć około tysiąca jaj; pewny zakres nie jest udokumentowany. Nie ma opieki nad potomstwem, więc dorosłe osobniki przenosi się z powrotem, a deszcz wyłącza.

Kijanki są płaskie i owalne, z małymi oczami po bokach głowy. Są wydajnymi filtratorami, które również wyskubują pokarm z dna. Podawaj drobno pokruszone płatki dla ryb i spirulinę w proszku małymi porcjami trzy do czterech razy dziennie i uważaj, by nie przekarmiać, bo resztki szybko zanieczyszczają wodę. Gdy wszystkie jaja się wyklują, podnosi się poziom wody i instaluje filtr napędzany powietrzem.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

METAMORFOZA

W temperaturze 24 °C wyklucie następuje w ciągu doby. Świeżo wyklute kijanki leżą bez ruchu na dnie, zużywając żółtko, a potem zaczynają pływać i jeść. Rozwój jest szybki, ponieważ w naturze gatunek rozmnaża się w wysychających kałużach deszczowych: przy dobrym karmieniu pierwsze młode wychodzą po około dwóch tygodniach, a pozostałe w ciągu kolejnych dwóch tygodni, więc stadium larwalne trwa 14-28 dni.

Gdy pojawią się przednie kończyny, młode muszą mieć możliwość wyjścia z wody bez ryzyka utonięcia: obniż poziom wody i połóż pływające rośliny, kamienie lub ukośnie ustawione skorupy doniczek. Żaby tuż po metamorfozie mają tylko około 1 cm długości.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode trzyma się w małych grupach na wilgotnym ręczniku papierowym lub drobnej gąbce filtracyjnej, którą łatwo utrzymać w czystości. Lekko zraszaj raz lub dwa razy dziennie i sprzątaj codziennie lub co drugi dzień.

Podawaj codziennie świeżo wyklute świerszcze, muszki owocowe i skoczogonki oprószone wapniem i witaminami. Jeśli młode są utrzymywane w czystości i dobrze karmione, są łatwe w hodowli i szybko rosną. Gatunek może żyć 10 lat lub dłużej.

Zdrowie i częste błędy

Kaloula pulchra jest odporna, ale niemal wszystkie zwierzęta w handlu pochodzą z odłowu, a wiele problemów wynika z odłowu i transportu. Typowe problemy to:

- Osłabione zwierzęta przy zakupie: ospałe, z otarciami po transporcie, zaczerwienieniem skóry lub zmętniałymi oczami. Wybieraj zwierzęta, które uciekają skokami lub nadymają się, gdy się je niepokoi.
- Zbyt mokre, brudne lub zimne podłoże. Może prowadzić do infekcji bakteryjnych, objawiających się zaczerwienieniem kończyn i brzucha, drżeniem lub niepewnymi ruchami.
- Zbyt suche podłoże i powietrze, przez co żaba się odwadnia.
- Połknięte podłoże, np. żwir, piasek czy kora. Używaj podłoża, które może przejść przez przewód pokarmowy.
- Pasożyty. U dzikich zwierząt stwierdzano zarówno robaki jelitowe, jak i pijawki na grzbiecie, dlatego nowe zwierzęta trzymaj w kwarantannie i najlepiej zleć badanie próbki kału.
- Nadwaga u przekarmianych zwierząt.

Zmętniałe oczy, zaczerwienienie skóry, niepewne ruchy lub odmowa jedzenia przez kilka tygodni wymagają wizyty u weterynarza znającego się na płazach.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.